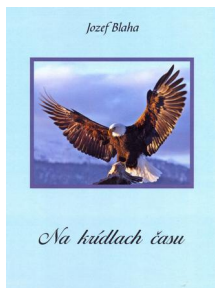

KNIHA ORAVY 2018 – NOMINOVANÉ KNIHY

1. KATEGÓRIA – BELETRIA

BLAHA, Jozef. *Na krídlach času*. Levice : Jozef Blaha, 2018.

Pätnásta kniha oravského rodáka Jozefa Blahu prináša spomienkové rozprávanie o rodnom kraji, zvykosloví a reči predkov. Predstavuje tiež autorove názory a kritické poznámky na časy minulé i tie, ktoré žijeme a želania budúcim generáciám. Jeho zámerom je čo najvernejšie priblíženie „dedičstva otcov a matiek“ súčasným mladým ľuďom.

FELDEKOVÁ, Oľga. *Minútové romány*. Bratislava : Ikar, 2018.

Známa prozaička Oľga Feldeková, ktorá vyrastala v Tvrdošíne, vie vyčariť príbeh zo zážitkov a slov. Najkrajšie sú jej historiky s oravskými motívmi, ale aj ako Bratislavčanka vie rozosmiať i rozosmútiť pekným rozprávaním. V 89 miniorománoch sa predstaví ako brilantná štylistka s vycibreným citom pre prozaický i poetický detail. Keby chcela, vedela by svoje miniatúrne príbehy rozšíriť na hrubú knihu, ale stačí takto. Človek má pri jej krátkom útvare pocit, že prečítal obsažný román.

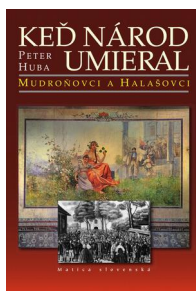
GREŠŠOVÁ, Jana a kol. *Kňazžia miesto rozprávky*. Dolný Kubín : OZ Frčka, 2018.

Rozprávky a autentické príbehy obyvateľov dolnooravskej obce Kňazžia, dnes súčasť Dolného Kubína, tvoria obsah knihy, ktorá vznikla z iniciatívy niekoľkých rodín. Dospelí členovia napísali spomienky a príbehy o svojich blízkych a ich deti doplnili ilustrácie. Sú to príbehy veselé, radostné, plné lásky a vtipu, ale niekedy i smutné a plné žiaľu. Súčasťou knihy je aj slovník tradične zaužívaných kňazžanských výrazov, ktorý obsahuje mnohé nárečové pomenovania.

HAMAROVÁ, Darina. *Posledná kniha*. Bratislava : Motýľ, 2018.

Piaty román úspešnej oravskej autorky prináša príbeh Charlotte de Grièse odohrávajúci sa na pozadí búrlivých a dramatických udalostí vo Francúzsku na sklonku 18. a začiatku 19. storočia. Historický príbeh plný tajomstiev, vášne, lásky, priateľstva a zrady, čitateľa prevedie tými najtmavšími katakombami Paríža.

Kto je tajomný muž v podzemí poľovníckeho zámku vo Vincenneskom lesíku? Aké tajomstvo skrýva papierová škatuľa od cukríkov? Čo sa stane, ak sa v jednej osobe stretne pekárova dcéra, grófká a žena, túžiacia po láske? Vznikne *Posledná kniha*.

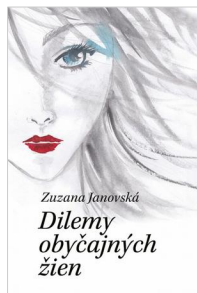
HUBA, Peter. *Keď národ umieral – Mudroňovci a Halašovci*.

Martin : Matica slovenská v spolupráci s Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka, 2018.

V druhej polovici 19. storočia sa po rakúsko-uhorskom vyrovnaní vystupňovalo maďarizačné úsilie uhorskej vlády. Prihlásiť sa k Slovákom si vyžadovalo odvahu a sľubovalo najmä prenasledovanie, i väznenie. S týmito pohnutými časmi sú nerozlučne spojené aj osudy dvoch významných rodín – Mudroňovcov a Halašovcov. Kniha oravského historika a publicistu Petra Hubu ponúka beletrizovaný životný príbeh dvoch najvýznamnejších aktérov tohto zápasu – Pavla Mudroňa a Andreja Halašu, ich rodín a spolupojovníkov. Verne zobrazuje život v Turčianskom Svätom Martine na konci 19. a začiatku 20. storočia a prináša mnohé zaujímavé fakty, ktoré sa v učebniciach dejepisu nespomínajú.

KNIHA ORAVY 2018 – NOMINOVANÉ KNIHY

1. KATEGÓRIA – BELETRIA

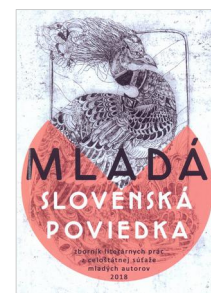

JANOVSKÁ, Zuzana. *Dilemy obyčajných žien*. Bratislava : Slovenský spisovateľ, 2018.

Druhý román talentovanej slovenskej autorky zachytáva príbeh troch generácií žien z jednej rodiny, ktoré stoja pred zásadnou voľbou. Etela, jej matka Ilona i dcéra Paulína sa musia rozhodnúť. Buď sa budú riadiť srdcom a zvyšok rodiny i susedia ich odsúdia, alebo podľahnú tlaku okolia a ich nádej na šťastný život sa nadobro rozplynie. Etele vstúpi do života bývalý priateľ a otrasie jej dovtedajšími istotami, Paulína je kvôli túžbe po dieťaťi nútená zavrhnúť hlboko zakorenené hodnoty a na pozadí rodinnej drámy sa postupne odкрýva utrpenie najstaršej z rodu Ilony, ktorá celý život bojuje s trýznivým tajomstvom. Autorkinou inšpiráciou pre knihu bolo najmä prostredie rodnej Oravy, kde hrá pri hľadaní osobného šťastia dôležitú úlohu rodina, okolie a tiež silná viera.

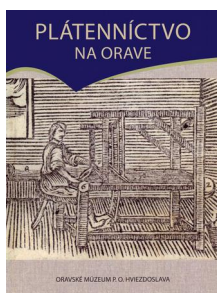
Mladá slovenská poviedka 2018. Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2018.

Zborník prác z celoštátnej literárnej súťaže mladých autorov, ktorú organizuje Oravské kultúrne stredisko, rekapituluje a hodnotí jej 15. ročník a predstavuje súťažné práce žiakov a študentov základných, stredných a vysokých škôl a dospelých do 30 rokov. Uverejnené texty sú doplnené ilustráciami študentov Spojenej školy v Nižnej.

KNIHA ORAVY 2018 – NOMINOVANÉ KNIHY

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

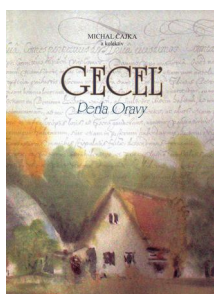
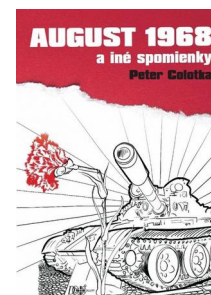

BEŇUŠOVÁ, Elena – KULÁŠOVÁ, Erika. *Plátenníctvo na Orave*. Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2018.

Publikácia, vydaná ako súčasť projektu „Pri ceste na dedine“ – v rytme práce dávnych priemyselných závodov a remeselných dielní v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A PL-SK 2014-2020, predstavuje jedno z najvýznamnejších oravských remesiel. Venovali sa mu drobní výrobcovia, ale i bohatší roľníci, mešťania, majitelia mangľov a farbiarní. Hoci plátenníctvo zaniklo, v dejinách Oravy zanechalo výraznú stopu. Z plátenníckych rodov pochádzali mnohé významné osobnosti kultúry, ako A. Bernolák, M. Hamuljak, M. Hattala, L. N. Jégé a i. Texty sú doplnené fotografiami a v závere knihy sa nachádza katalóg modrotlačových foriem.

COLOTKA, Peter. *August 1968 a iné spomienky*. Praha : D+ Gallery, 2018.

Oravský rodák Peter Colotka v priebehu krátkeho časového obdobia vydal už tretiu spomienkovú knihu. Ide o autentický záznam udalostí dramatického roku 1968 zapísaných rukou človeka, ktorý sa nechtiac ocitol v ich strede ako významný stranícky funkcionár. S odstupom rokov zaznamenáva i ďalšie životné zážitky politika, ktorý takmer dvadsať rokov stál na čele Slovenskej socialistickej republiky ako predseda vlády. Knihu dopĺňajú fotografie a reakcie čitateľov.

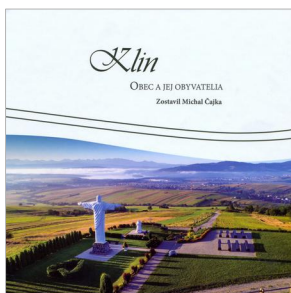
ČAJKA, Michal a kol. *Geceľ. Perla Oravy*. Medzibrodie nad Oravou : Michal Čajka, 2018.

Publikácia oboznamuje čitateľa s históriou i prítomnosťou Gecele, v minulosti zemianskej osady, v súčasnosti vyhľadávaného turisticko-rekreačného centra. Dnešná Geceľ je symbiózou krásnej prírody nielen v podobe majestátnych lesov a hôr, ktoré ju obklopujú, ale aj v podobe prírodného parku, jediného zachovaného historického parku na Orave. Zároveň sú tu atraktívne historické pamiatky, ktorých význam presahuje región. Autori predstavujú aj významné rody, ktoré tu žili a pôsobili. Sú to predovšetkým Čaplovičovci, Bajcsyovci a Zmeškalovci. Texty sú ilustrované množstvom historických i súčasných fotografií.

ČAJKA, Michal a kol. *Horná Lehota. Obec a jej obyvatelia*. Horná Lehota : Obecný úrad, 2018.

Vlastivedná monografia o histórii a súčasnosti obce Horná Lehota, ktorú zostavil a autorsky do nej aj prispel Michal Čajka. Ďalšími autormi textov sú Martin Chmelík, Erika Kulašová, Jana Kurucárová a Peter Tomáš. Texty dopĺňajú fotografie Michala Babniča, Ľubomíra Poláka, Jozefa Mikuláša, Michal Čajku a kresby Stanislava Klúčika.

HORNÁ
LEHOTA

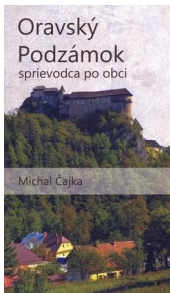

ČAJKA, Michal a kol. *Klin. Obec a jej obyvatelia*. Klin : Ivan Marko, Obecný úrad, 2018.

Publikácia približuje históriu oravskej obce Klin. Zameriava sa nielen na dejiny obce od prvého osídlenia až po súčasnosť, jej obyvateľov a ich tradičný život a remeslá, ale aj prírodné pomery, zaujímavé pamiatky, heraldické symboly, chotárne názvy a významné osobnosti. Záver knihy tvorí abecedný menoslov všetkých rodín a ich priezvisk v obci. Texty sú doplnené ilustráciami a množstvom dobových fotografií.

KNIHA ORAVY 2018 – NOMINOVANÉ KNIHY

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

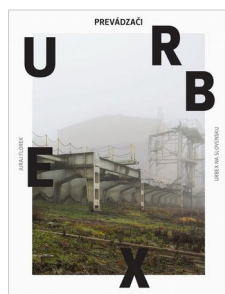
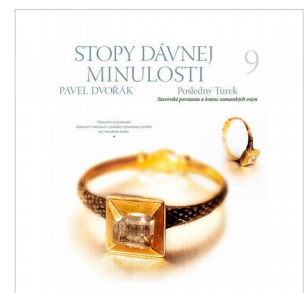

ČAJKA, Michal a kol. *Oravský Podzámok, sprievodca po obci*.
Oravský Podzámok : Obecný úrad, 2018.

Obec Oravský Podzámok je významným oravským centrom turistického ruchu najmä vďaka jednému z najznámejších a najnavštevovanejších hradov na Slovensku. Sprievodca po obci predstavuje okrem tejto dominantnej pamiatky aj ďalšie kultúrno-historické objekty a zaujímavosti obce.

DVOŘÁK, Pavel. *Stopy dávnej minulosti 9. Posledný Turek*.
Budmerice : Vydavateľstvo Rak, 2018.

Deviaty zväzok edície Dejiny Slovenska v príbehoch a desiatich zväzkoch. Rozpráva o porážke Osmanov a vyhnaní posledného Turka zo Slovenska. Na pozadí osmanských vojen predstavuje dejiny stavovských povstaní. Kniha je štvorfarebná a bohato ilustrovaná farebnými fotografiami a čiernobielymi historickými grafikami. Obsahuje aj časť o významnom rode Turzovcov.

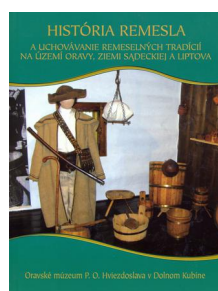
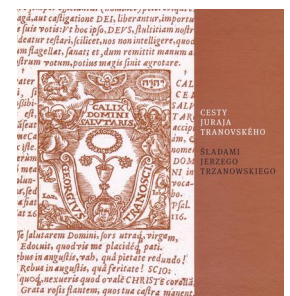

FLOREK, Juraj. *Urbex na Slovensku*.
Bratislava : Vydavateľstvo O.K.O v spolupráci s vydavateľstvom SLOVART, 2018.

Publikácia je výsledkom dvojročného cestovania po zabudnutých, zväčša industriálnych, budovách na Slovensku. Spája v sebe netradičný cestopis so záujmom o odchádzajúcu architektúru. Má 23 kapitol, každá je venovaná jednému z tradičných regiónov Slovenska (aj Orave). Kniha s autentickým textom a atmosférickými fotografiami je historicky prvou publikáciou o fenoméne Urban Exploration (Urbex) na Slovensku. Jej autor, vizuálny umelec a prieskumník, Juraj Florek vyrástol na dolnokubínskome sídlisku.

GABRIŠ, Marcin – CHREN, Matúš – STANČEK, Rastislav.
Cesty Juraja Tranovského / Śladami Jerzego Trzanowskiego.
Dolný Kubín : Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Dolný Kubín, 2018.

Dvojazyčná publikácia o živote exulanta, teológa, spisovateľa a evanjelického a. v. farára Juraja Tranovského, ktorý je známy najmä vďaka jeho dielu Cithara sanctorum. Jeho životné osudy v kontexte doby sú však málo zdokumentované a verejnosti takmer neznáme. Kniha ponúka čitateľovi možnosť bližšie spoznať túto významnú osobnosť českých, slovenských i poľských dejín. Približuje tiež jeho niekoľkoročný tvorivý pobyt na Oravskom hrade v čase silnej rekatolizácie Sliezska. Text je doplnený mnohými fotografiami dobových dokumentov a historických stavieb.

Kolektív autorov. *História remesla a uchovávanie remeselných tradícií na území Oravy, Ziemi Sądeckiej a Liptova*. Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2018.

Publikácia, vydaná ako súčasť projektu „Pri ceste na dedine“ – v rytme práce dávnych priemyselných závodov a remeselných dielní v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A PL-SK 2014-2020, predstavuje referáty účastníkov medzinárodného odborného seminára zameraného na ľudové remeslo, jeho históriu vývoja v regiónoch Slovenska i Poľska. Cieľom bolo priblížiť a nájsť spoločné znaky vývoja, spôsoby a techniky práce jednotlivých remeselných činností, ale aj niektoré regionálne odlišnosti. Zároveň poukazuje na návrat remesiel a uchovávanie ich tradície v súčasnosti.

KNIHA ORAVY 2018 – NOMINOVANÉ KNIHY

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

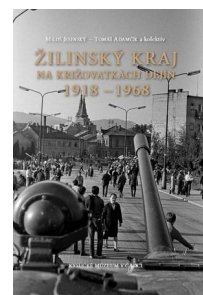
JAKOBYOVA, Barbra – NINANSKY, Eduard. *Dejiny idovskej komunity v Dolnom Kubíne*. Bratislava : Izraelska obchodná spoločnosť na Slovensku, 2018.

Rozsiahla monografia je prvou ucelenou knihou, ktorá mapuje dejiny židovskej komunity v meste Dolný Kubín. Na pozadí rôznych politických zmien a ich následkov, ktoré sa udiali od 18. storočia, odkedy sa idovska komunita trvalo usidila v meste po obdobie po skončení 2. svetovej vojny, autori približujú osudy jej členov. K téme pristupovali chronologicky, od počiatku vzniku komunity, cez obdobie 1. SR a vyhlásenia autonómie Slovenska až po arizciu, tragické deportácie a povojnové časy. Texty sú doplnené fotografiami a prílohami, ktoré sa týkajú najmä židovských vlastníkov majetku, ale aj ich likvidovania a arizovania na území Dolného Kubína. Kniha bola napísaná ako súčasť projektu Stratené mesto a je písaná dvojazyne, v slovenčine a anglictine.

JESENSKÝ, Miloš – ADAMIK, Tomáš a kol. *Žilinský kraj na križovatkách dejín 1918-1968*. Čadca : Kysucké múzeum, 2018.

Monografia z edície Zlatý fond Kysuckého múzea pojednáva o prelomových udalostiach v regionoch ilinskeho kraja – na Kysuciach, hornom Povai, Turci, Liptove a Orave, odohrávajúce sa počas osmikovych rokov 20. storočia. Vďaka regionálnym bádateľom čitateľ nazrie za oponu veľkých dejín a presvedi sa, že odrazy prevratov, celoštátnych udalostí i revolúcií mali obrovský dopad aj na mikroregiony. Ba naopak, častokrát práve z nich vychádzali impulzy ovplyvňujúce vývoj na eskoslovenskej politickej i kultúrnej scéne.

Kniha mapuje vznik Československa, predostiera odraz Mnichovskej dohody, Viedenskej arbitrae a autonómie Slovenska. Neobchadza ani komunistický prevrat v roku 1948 a otázku „komunistickej slobody“ pri vykreslení Pražskej jari.

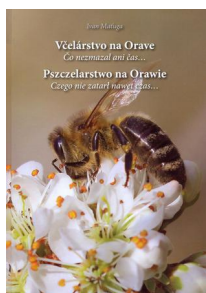
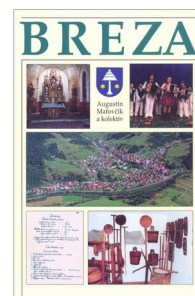
KORYTÁROVÁ LOFAJOVA, Daa a kol. *Sracie v premenách času*.

Dolný Kubín : Agentúra EL (Agency EL), s. r. o. v spolupraci s OZ Femina a spol., 2018.

Kniha vznikla pri príležitosti 470. výročia prvej písomnej zmienky o Sracom, v minulosti najmensej obci na Orave, dnes mestskej časti Dolného Kubína. itateľa oboznámi s prírodnými pomermi, stručnou historiou, architektúrou i zvykoslovim. Cez priezviská sa podrobne zaoberá obyvateľmi a ich životnými osudmi. Tazky život, zlá dostupnosť a neurodna pôda sosobili, že sa Sracie začalo v polovici 20. storočia vyľudnovať. Vzhľadom na svoju razovitosť a zachovanú drevenu ľudovú architektúru vznikla myšlienka vytvorí živý skanzen a opustené domy vyuiť pre potreby cestovného ruchu. Záver publikácie je venovaný návratu ľudi do Sracieho prostredníctvom množstva kulturnych podujatí, ktoré sa tu konajú. Bohatu obrazovú prílohu tvoria historické i súčasne fotografie.

MAOVIK, Augustín a kol. *Breza*. Breza : Obecný úrad, 2018.

Obec Breza so svojimi suasnymi 1 632 obyvateľmi možno stručne charakterizovat ako stredne veľkú obec nachádzajúcu sa na hornej Orave. Publikácia prinsa zhodnotenie prvého vydania a dopľna informácie zo života obce zo súčasnosti. V knihe čitateľ nájde kapitoly o školstve, športe, cirkevnom živote v obci a mnoe dalšie. Cieľom publikácie je pribliiť obec Breza nielen cez stručný geografický i statistický popis, ale aj o poznanie historie, vývoj a súčasný život obce.

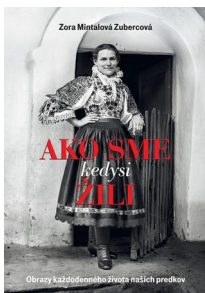

MAUGA, Ivan. *Včelárstvo na Orave / Pszczelarstwo na Orawie*. tefanov nad Oravou : Obecný úrad, 2018.

Publikácia vydaná ako súčasť mikroprojektu Prírodné a kultúrne hodnoty pohraniia v rámci Programu cezhraniej spoluprace Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020 s cieľom propagácie a popularizácie včelárstva, šírenia velarskej osvety najmä medzi mládežou a získania nových záujemcov o tento, pre ľudstvo nenahraditeľný druh činnosti. Mapuje historiu včelárstva obyvateľov Oravy od najstarich písomne doložených dokumentov až do dnešných dní. Zameriava sa na dejiny včelárenia obyvateľov dvanástich oravských dedín, ktoré boli prilenene k Poľsku.

KNIHA ORAVY 2018 – NOMINOVANÉ KNIHY

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

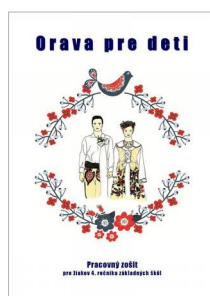

MINTALOVÁ-ZUBERCOVÁ, Zora. *Ako sme kedysi žili*. Bratislava : Slovart, 2018.

Kniha o živote našich starých a prastarých rodičov nadväzuje na publikáciu *Tradície na Slovensku*. Pútavé rozprávanie v slede ročných období opisuje život v južných oblastiach aj severných regiónoch Slovenska. Približuje ako kedysi vyzerali mestá, dediny, obydlia, aké boli všedné i sviatočné dni našich predkov, aké práce ľudí zamestnávali okolo domu i mimo neho, ako trávili voľný čas, ako vyzeralo ich vzdelávanie, oblečenie či hygiena.

PATÚŠ, Peter. *Kto bol kto v cestovnom ruchu na Slovensku. Vladimír Medzihradský – nestor cestovného ruchu na Orave*. Banská Bystrica : Švajčiarsko-slovenské združenie cestovného ruchu, 2018.

Pri príležitosti 84. narodenín fotografa, publicistu a bývalého riaditeľa Okresnej správy cestovného ruchu v Dolnom Kubíne Vladimíra Medzihradského, právom označovaného za jedného z nestorov cestovného ruchu na Orave, sa rozhodli jeho bývalí spolupracovníci spracovať monografiu venovanú životu a dielu tejto významnej osobnosti Oravy. Texty sú delené podľa činností, ktorým sa Vladimír Medzihradský aktívne venoval a v závere sú osobné spomienky a prania jeho spolupracovníkov.

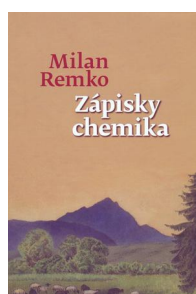
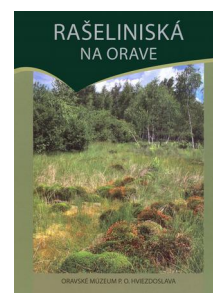

POLOHOVÁ IVANOVÁ, Miroslava a kol. *Orava pre deti*. Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2018.

Tvorivý pracovný zošit pre žiakov 4. ročníka základných škôl o jedinečných javoch ľudovej kultúry na Orave, ktoré sa stali osobitými kultúrnymi symbolmi regiónu. Na každej dvojstrane sa nachádza textová, alebo výtvarná úloha so stručným a výstižným komentárom, doplnovačky, omaľovanky s ľudovým odevom, remeselnou činnosťou či iným typickým kultúrnym prejavom. Zámerom tvorcov je obohatiť vyučovacie hodiny vlastivedy, regionálnej, hudobnej a výtvarnej výchovy a snaha prinášať regionálne kultúrne podnety do sveta detí.

Kolektív autorov. *Rašeliniská na Orave*. Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2018.

Publikácia, vydaná ako súčasť projektu „Rašeliniská vrchovískové – európsky unikát poľsko-slovenského pohraničia“ v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A PL-SK 2014-2020, predstavuje odborné referáty účastníkov medzinárodného seminára Rašeliniská na Orave. Ich autormi sú renomovaní prírodovedci, múzejníci a pracovníci štátnej ochrany prírody. Kniha je určená širokej verejnosti a jej cieľom je prehĺbovanie znalostí o rašeliniskách ako osobitne cenných a vedecky významných objektoch v rámci nevyhnutnej ochrany biodiverzity.

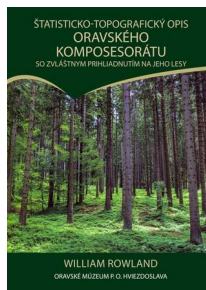

REMKO, Milan. *Zápisky chemika*. Bratislava : REMEDIKA, 2018.

Životopisné spomienky slovenského chemika Milana Remka zahrňujú druhú polovicu 20. storočia a počiatok 21. storočia. Na pozadí historických udalostí, ktoré sa odohrávali po 2. svetovej vojne a významne ovplyvnili osudy mnohých ľudí a ich rodín autor formou „zápisiek“ zaznamenáva najdôležitejšie udalosti tejto doby, ktoré mali obrovský vplyv na jeho životný údel a osudy celej rodiny. Osobné historiky a udalosti dokresľujú atmosféru jednotlivých období a poukazujú na výhody aj úskalia života slovenského vedca a učiteľa na vysokej škole. Svoje spomienky a zážitky podáva v kontexte histórie a života svojej rodnej obce Jasenovej a Oravy, ktorá zanechala v jeho srdci hlboké korene a ku ktorým sa rád vracia v každom období svojho života.

KNIHA ORAVY 2018 – NOMINOVANÉ KNIHY

2. KATEGÓRIA – ODBORNÁ LITERATÚRA

ROWLAND, William. *Štatisticko-topografický opis Oravského komposesorátu so zvláštnym prihľadnutím na jeho lesy*. Dolný Kubín : Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, 2018.

Pri príležitosti 150. výročia vzniku Múzea Oravského komposesorátu na Oravskom hrade Oravské múzeum vydalo slovenský preklad nemeckej publikácie W. Rowlanda, ktorý z originálu preložil historik PhDr. Martin Chmelík. Samotný autor William Rowland (1814 – 1888) patril k najvzdelanejším lesným hospodárom Rakúsko-Uhorska v 19. storočí. V septembri 1864 prevzal ponúknutý úrad v Oravskom Podzámku. Počas takmer 20 rokov tu vykonal veľa záslužnej lesníckej a osvetovej práce. Na konci knihy sa nachádza obrazová príloha dokumentujúca nielen najstaršie zbierkové predmety Oravského múzea, ale aj kamenné pamätníky pripomínajúce významnú osobnosť Williama Rowlanda, ktoré sa zachovali v oravskom regióne.

STRAKA, Michal. *Oravka*. Bratislava : S GRAF, 2018.

Publikácia opisuje vyšľachtenie jediného slovenského plemena hrabavej hydiny Oravky, v ktorého šľachtení boli ako základ plemena použité domáce sliepky z hornooravských obcí Zákamenné a Novot'. Kniha pútavo približuje vznik tohto plemena sliepok pred sedemdesiatimi rokmi v celej dĺžke jej vzniku, šľachtenia, oficiálneho uznania a súčasného šľachtenia za vzniku početných farebných a kresbových rázov. Publikácia je doplnená mnohými dobovými a súčasnými fotografiami uvedeného plemena sliepok ako aj fotografiami jej šľachtiteľov a chovateľov.

